

Könyvcsomagolás három lépésben

VILLÁMGYORS KÖNYV AJÁNDÉKCSOMAGOLÁS

Kóta Viktória

2018-ban végeztem az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könyvűipari és Környezetmérnöki Karán könyvűipari mérnökként, nyomtatott média-, csomagolástervezés és technológia specializációban. A szakdolgozatomat egy kifejezetten könyvekhez tervezett ajándékcsomagolásról írtam, „3 step wrap” ajándékcsomagolás tervezése könyv számára címmel. A munkámat Tiefbrunner Anna mestertanár segítette intézményi konzulensként.

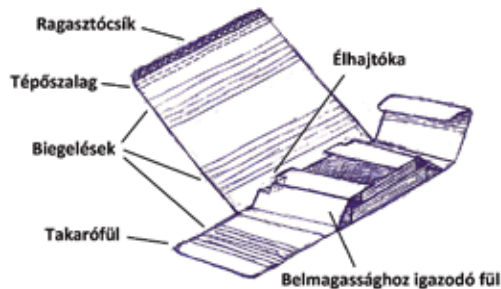
A dolgozatom alap gondolatát az adta, hogy jómagam elég sok könyvet vásárolok ajándékba, és általában van lehetőségem szöszölni a becsomagolásukkal, de például ünnepekkor igencsak híján vagyok az időnek és olyankor jó lenne egy igényes kis csomagolás, amibe csak bedobom a könyvet, és már kész is vagyok.

A munkám kezdetekor az a cél lebegett a szemem előtt, hogy egy olyan – kifejezetten könyvek számára – ajándékcsomagolást tervezek, amely pár mozdulattal könnyedén összeállítható, és nem igényel semmilyen ragasztó- és vágóeszközt. Az ajándékdobozomnak fel kell tudnia venni a versenyt egy ajándéktasak gyors és könnyű használatával, az összeszerelése nem lehet komplikált, hiszen az egyik fő vonzereje az egyszerűség, amivel idő spórolható, ez tudja piacképessé tenni a csomagolást.

A tervezést inspirációgyűjtéssel kezdtem, többféle kivitel is megnéztem az interneten, míg a fejemben összeállt az első terv.

A legjobb kiindulási alap a postai könyvcsomagoló volt, aminél már megoldott, hogy több

könyvet is be lehessen csomagolni a belső, belmagassághoz igazodó szárnyak segítségével. Viszont esztétikai szempontból nem a legszebb, ugyanis a doboz rövidebb oldalai beljebb esnek a doboz síkjánál. Ennek eltakarására egy külső fület terveztem, ami elfedi a belső szárnyakat.

„A” terv

A dobozban a könyvek oldalirányú mozgását a belső fülekre helyezett élhajtó segítségével terveztem megoldani. A palástot és a külső füleket sűrűn biegeltem, hogy a változó könyvmagasságokhoz tudjanak alkalmazkodni. A zárást öntapadó ragasztócsíkkal, míg a nyitást perforált tépőszalaggal oldottam meg. A terv alapján készítettem egy modellt, teszteltem az élhajtókat és a külső füleket is. Az élhajtó tökéletesen működött, de a prototípus elkészítésénél tudtam a kiadványok pontos méretét, így direktben azokhoz alakítottam ki a behajtható fül méretét. Második tervemnél már 8 milliméterenként alakítottam ki a hajtókat, így a rögzítés rugalmasan állítható

Inspirációgyűjtés

Élhajtóka tesztelése

a kiadványok méretéhez. (A 8 millimétert az előzetesen kigyűjtött leggyakoribb könyvméretekből számoltam ki.)

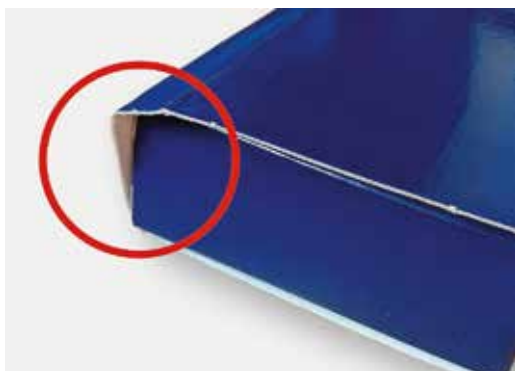
A takarófül az első modellnél benyomódott, de az oldalakra rakott behajtó fülek már később megtartották, és a takarófül szépen a helyén maradt. Az eltérő méretű kiadványokkal tesztelt élhajtókák kifogástalanul ellátták a feladatukat.

Eltérő méretű könyvekhez igazodó élhajtókák

A következő tervemnél másmilyen irányban indultam el, és doboztestnek egy akasztott fedelű kivitelt gondoltam ki. Az állítható belmagassághoz a jól bevált belső füleket megtartottam. A lezáráshoz ragasztócsíkos megoldást választottam, míg a nyitáshoz kis fogófüles, perforált tépőszalagot. Nagyjából úgy éreztem, hogy itt már a közelében vagyok az elvárásaimnak, így áttértem a számítógépes tervezésre.

Mielőtt nekiálltam, szükséges volt még a csomagolásba helyezhető könyvek méretét konkretizálnom, mert a könyvek méretei és arányai nem egyformák. Utánajártam az interneten és könyvesboltban is, hogy mik a legközkedveltebb könyvméretek, és megkerestem azokat az intervallumokat, amik leginkább lefedik a könyvesbolti és sztenderd méreteket is.

A takarófül benyomódik

Jelölés	Mérettartomány [mm] (szélesség × magasság × mélység)
S	0 – 120 × 0 – 200 × 0 – 40
M	120 – 150 × 180 – 250 × 0 – 55
L	150 – 200 × 240 – 300 × 0 – 55

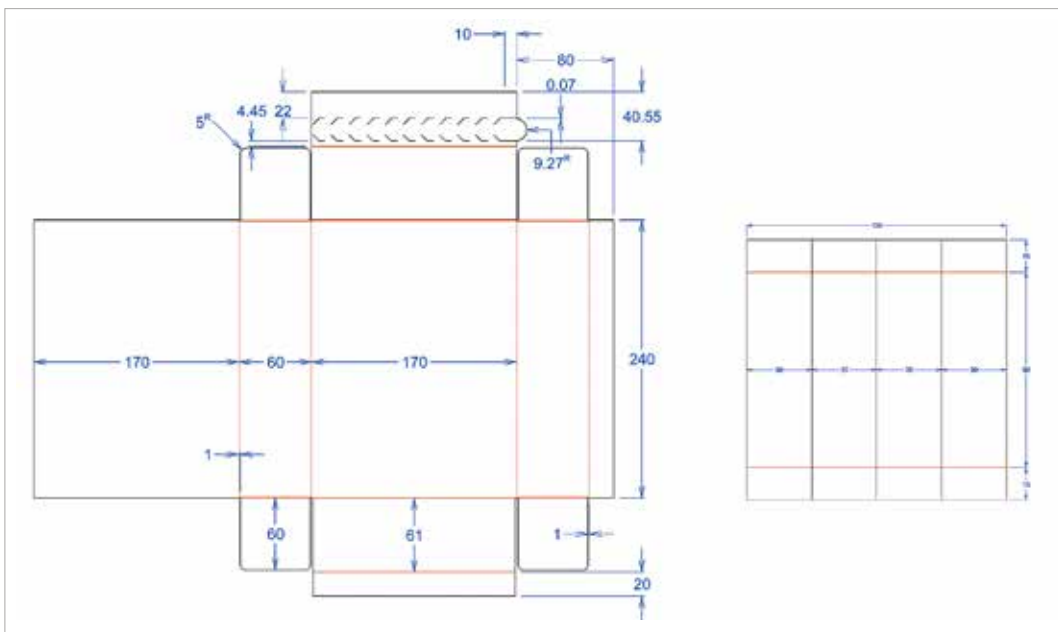
Mérettartományok

A számítógépen készített tervet az intézet plotterén egy 350 g/m² tömegű kartonból kivágtam, majd megpróbáltam összehajtogatni dobozzá. És itt lepődtem meg... A karton a bieglés ellenére nehezen hajlott, és a doboztest összeállítását egyáltalán nem ment könnyen. El kellett gondolkodnom a doboz kivitelének módosításán, mert ha én sem tudom összehajtogatni, akkor az ajándékdoboz elveszti a fő vonzerejét, a gyors összeállíthatóságát.

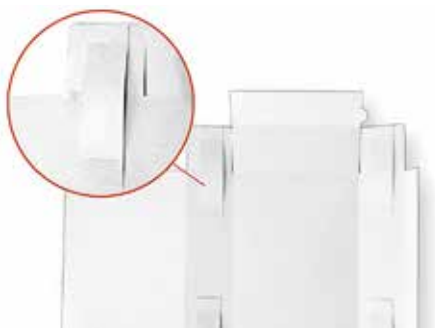
Az összeállított doboz a 3. terv alapján

Arra jutottam, hogy a legjobb megoldás egy használatra kész, ragasztott szerelésű, laposra hajtható doboz lenne. Ezzel a kivitellel azonban az a probléma merült fel, hogy miként lehet majd a könyvet a dobozban stabilizálni, hiszen a csomagolás palástja már rögzítve lesz, a belső

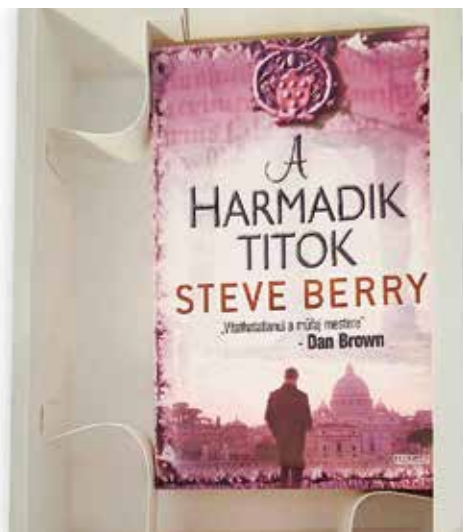

A „D” tervek műszaki rajza

szárnyak így megakadályoznák a könyv dobozba helyezését. Végül a dobozt lezáró füleknél láttam lehetőséget arra, hogy egy-egy papírcsík felhelyezésével a záródáskor befelé domborodó kartondarab kiékelje a könyvet. Az első tesztek-nél, ahogy a zárófület hajtottam, még a derékszög elérése előtt megtört a karton. Az okozta a gondot, hogy túlzottan rövid és széles volt a papírdarab. Amikor a csík hosszát megnoveltem a tervezett fül hosszának kétszeresére, és a szélességét a fül felére csökkentettem, a karton már szép ívesen hajlott. A méretarányos prototípus tesztelése sikeresnek mondható, bár újra kellett számolnom az egyes méretekhez tartozó intervallumokat.

A rögzítőcsíkok a palástra fixálás után

A rögzítőfülek tesztelése nyitott palástartal

Sorsz.	Méret [mm]	Megfelelés	Észrevétel
1.	122 × 195 × 13	✘	nem elegendő a vastagsága
2.	125 × 200 × 33	✓	tökéletesen tartotta
3.	144 × 210 × 37	✓	tökéletesen tartotta
4.	150 × 220 × 38	✘	túl hosszú

A „D” tervek tesztelésének eredménye

Jelölés	Doboz mérete [mm] (szélesség × magasság × mélység)
S	150 × 200 × 40
M	170 × 240 × 60
L	210 × 300 × 60

Dobozméretek

Pár apró javítás után úgy éreztem, hogy a doboz jól használható lett, ezért elkezdtem a grafikán gondolkodni. Ahhoz, hogy mindenkit el tudjak érni, kellene trendi és klasszikus minták és alkalomnak, ünnepnek megfelelő grafikák is.

Kettő területmintát terveztem, elsőként egy napjainkban felkapott unikornis mintát, másodikként pedig egy Mikulás témájút. A feltűnő mintájú dobozok mellé érdemes lehet többrészes matricacsomagokat, illetve öntapadós díszítőket is tervezni, amikkel még személyesebbé tehető a csomagolás.

Az unikornis vázlatja és a végleges területminta

A dobozok háromdimenziós látványterve

Végezetül egy részletes ár kalkulációt készítettem, aminél figyelembe vettem a gyártás és egy esetleges bolti értékesítés költségeit. Egy általam szerkesztett kérdőívben a megkérdezettek átlagosan 443 forintot költenének a tervezett csomagolásra, a kalkulációm alapján pedig a darabár 143,4 forint (10 000 darabos gyártás esetén), így az ajándékdobozom ebből a szempontból is konkurenciája tud lenni a jelenleg árusított csomagolóknak.

Összességében úgy érzem, hogy aki szeret könyvet ajándékozni, viszont a becsomagolásával már nem szeret bíbelődni, annak hasznos és trendi megoldás lehet ez az ajándékdoboz.

A Mikulás vázlatja és a területminta

**Csatlakozz az Óbudai Egyetemen
(hajdani BMF-KMF) nyomdaipari
szakon végzett mérnökök
zárt csoportjához!**

